

ENGEL(İMİZ)E TAKILAN HAYATLAR

“İnsanların yapabileceği en büyük fenalık kendisine olan güvenini kaybetmesidir.”

Richard Bernedici

“Eğer yürüdüğünüz yolda güçlük ve engel yoksa, bilin ki o yol sizi bir yere ulaştırmaz.”

Bernard Shaw

Hazin bulutların, kalabalıklar çekilince kendi kabuğuna çekilen toprağa ve hazan mevsiminde yapraklarını bir evlat acısı gibi yitiren dallara gözyaşlarını hafiften dökmeye başladığı o dakikalarda pencereden dışarı bakan bir çift hüznü göz vardı, yürekleri dağlayan! Faruk, ellerini pervaza dayamış halde ıssız sokaklara bakıyor, belki de kendisine benzeyen birini görürüm umuduyla izliyordu yoldan tek tük geçen insanları. Bu umut, psikolojideki yadsıma veya yansıtma diye bilinen savunma mekanizmalarından mı kaynaklanıyordu yoksa hayata bir kıyısından tutunabilmenin son çarpınışları mıydı, meçhûl?

Faruk, bir yandan iç dünyasındaki çalkantılarda boğulmamak için çevreyi seyrederken, bir yandan da odasının تنها bir köşesindeki radyonun cızırtıları eşliğinde engelliler ile ilgili program dinliyordu. Programın konuğu olan uzman pedagoga kulak verdi bir ara: *“Vinton Cerf, doğuştan işitme engelli olan Sigrid ile evlenmişti. Sigrid'i çok seven Cerf, eşinin dış dünya ile bağlantı ve iletişim kuramamasına çok üzülüyordu. Bu yüzden Vinton Cerf, bilgisayarlar arasındaki veri alış verişini temellendirmeye çalıştı. Böylece eşi uzaktaki insanlar ile iletişim kurabilecekti. Nihayet Amerikan ordusu tarafından kullanılan ve güvenlik amacı taşıdığı için tamamen kendi hudutları içine hapsolan Arpanet isimli yerel ağ sisteminden ilham alarak çalışmasını tamamlamıştı. Bu çalışma diğer bilim adamları tarafından onay alınca daha da geliştirilmiş ve günümüzdeki web, mail, html vb bir çok bilişim teknolojisi ilerleyen boyutlara ulaştırılmıştır. Yaptığı çalışmalardan ötürü Dr. Cerf'e 1992 yılında İnternet Dünyası'nın Başkanı ödülü verilmiştir.”*

Radyodaki uzmanın konuşmaları bittiğinde, Faruk'un iç konuşmaları başlamıştı yine: *“Hep aynı şeyler... Azmin öyküsü... Başarı hikayeleri... Olumsuzluklar içerisinden pozitif düşünceye varabilme... Karanlıkların arkasındaki aydınlığı görebilme vs. Bu başarı ve saadet herkese nasip olur muydu ama? Neyse aman boşver, bana bir pencere genişliği hayat yeter şimdilik!”*

Dünyaya gözlerini açtığımda bilmiyordu bacakların bu dünyada ayakta kalabilmek için gerekli olduğunu. İnsan ömrünün ana kucağında geçen günler gibi her daim rahat geçmeyeceğini bilmiyordu! Bir gün kendi ayakları üzerinde durması gerekeceğini ve bu ayakların yere sağlam basması gerekeceğini anlatmamıştı ona annesi. Belki anlatmaktan çekinmiş ve oğlunun yüzündeki hüzne tanık olmak istememişti. Ömrünce dimdik ve dosdoğru yaşayan çatık kaşları ve pala bıyıkları olan babacan babası da hiç bahsetmemişti kendisine kimseye “ayak” olmadan ve kimseye “ayak” yapmadan yaşanması gerektiğini! Kim bilir, o da, yüreğindeki limana demirlenecek hırçın bir dalgadan korkmuştu belki! Belki de oğlunun suretinden kalbindeki tozlu aynalara yansiyacak kırılgan bakışlardan kaçmıştı, kim bilir?!

Doğduktan sonra yakalandığı ateşli bir rahatsızlık sonucu, havale geçirme tehlikesinden dolayı Faruk'a acilen iğne vurulmuş; yanlış vurulan bu iğne sonucunda sağ bacağı felç olmuştu. Ne kadar tedavi edilmeye çalışıldıysa da sağ bacağı yürüme görevini yerine getirememişti. Ailesi hastane hastane, şehir şehir Faruk'un iyileşmesi için koşturduysa da fayda etmemişti. Kısmen de olsa bacağında yürüme adına bir düzelme yaşanmamıştı. Tek

bacak ile idare etmeye çalışırken merdivenden yuvarlanarak öbür bacağının da topal kalması üzerine iyice “ayakları” yerden kesilmişti Faruk'un!

Yaşıtları belediyenin parklarında kendi başlarına kaydırak, salıncak ve tahterevallı binip oynarken Faruk parkın bir köşesinden onları izlemekle yetinmişti, yıllarca! Kimseye açamamıştı derdini, iç bunalımlarını. Lunaparktaki oyuncakların çoğu elektronik ve otomatik olduğu için dönme dolap ve gondol türü oyuncaklara birilerinin yardımı ile binip eğlendiği günler olmuyor değildi, ancak o en çok direksiyonda kendisinin olduğu çarpışan arabaları sürmek istiyordu. Çünkü babasının yardımıyla çarpışan arabaya bindiğini gören diğer insanlar onun arabasına çarpmayı bırakın, onun bir yerine bir şey olmasın diye olduğu muntıkaya bile yaklaşmıyorlardı. Bir insan bu kadar mı isterdi Allah'ım, diğer insanlar tarafından çarpılmayı, diğer insanların kendisini diğer insanlar gibi görmesini?!

Bayramlarda kapı kapı dolaşıp el öpen çocuklardan biri olmayı ne çok isterdi oysa! “Bu harçlık yetmez komşu amca!” demeyecekti oysa. Ne verilirse alıp gelecekti bakkal amcanın dükkanına. Hayta hayta maytap patlatmayı, kızkaçıran fitilini ateşlemeyi ne çok isterdi oysa! Sesten rahatsız olan komşu dedelerin: “Çocuklar çok gürültü yapıyorsunuz. Polis amcaları aradım; şimdi gelip siz yakalayacaklar!” demesini ve olay mahallinden kaçıp hava kararıncaya değin bir inşaat kuytusunda nefes nefese beklemeyi ne çok isterdi, ne çok, anlasanız!

Mahalle arkadaşları o zamanlar henüz site ve AVM kurulmamış boş arsalarda futbol maçları yaparken Faruk ne kadar çok arzuluyordu gol kralı bir forvet oyuncusu olmayı, bir bilseniz! Hele Nurten'in balkonda olduğu zamanlarda... Hele Nurten... Nurten, Faruk'un bacaklarındaki ağrıdan daha şiddetli bir ağrıydı aşk yarası almış gönlünde! Kendisiyle aynı sınıfta okuyan Nurten'in bir gün beden eğitimi dersinde ipe takılıp düşmesi üzerine yerinden fırlayıp onu kaldırmak, “Bir yerin acıdı mı Nurten?” demek istemiş, fakat Faruk'tan önce sınıfın en yakışıklı öğrencisi koşup ona yardım etmişti. Hoş, Nurten orada ölüp kalsa yürüyebilecek miydi sanki Faruk?! Ona elini değil, sevda gülünü uzatacak mecali ve yüreği var mıydı sanki! Hem Nurten, ona dönüp bakar mıydı? Faruk ikisi arasındaki sosyal, fiziksel ve ailevi farkın bilincindeydi. Faruk, olmayacak bir işin izini sürdüğünü herkesten ziyade biliyordu. Faruk'u derinden yaralayan şey, Nurten'in kendisine acıyan gözlerle bakması değildi. O zamanlar kullandığı tekerlekli sandalyeyi Nurten'in iş adamı olan babasının almış olması Faruk'u en hassas yanından vuruyordu! Yaşamayana masal gelirdi böylesi hadiseler!

Pencereden dışarı bakmaya devam ederken bir yandan da mazinin tozlu raflarında çocukluğunu arayan Faruk, Figen ablasının:

“Farukçuğum, odada mısın? Ben geliyorum, müsait misin canım?” sesiyle irkildi.

Gözlerindeki hüzzamlı yaşı silmemiş, sadece ses tonunu ayarlamakla yetinmişti Faruk:

“Aa, gel ablacığım, gel!” diyerek ablasını içeri buyur etti.

“Merhaba Farukçuğum. Nasılsın?”

“Merhaba ablacığım, hoş geldin. Nasıl olayım? Ehh işte... Zili duymamışım hiç, ne zaman geldiniz? Eniştem de geldi mi?”

“Beş on dakika oldu. Kapıyı babam açtı. Annem de mutfaktaymış, yemek hazırlığı yapıyormuş. Enişten işten geç çıkacak bugün. Eve dönerken beni alacak.”

“Gelmekle çok iyi etmişsiniz abla. Benim de biraz içim daralmıştı. Sizi görünce içim açılır belki. Yaramaz yeğenimin sesi gelmiyor?”

“Gelirken minibüste uyudu. Sobalı odaya yatırdım onu. Uyanmasın, eziyet eder şimdi. Biraz uykusunu alsın da kaldırırız. Hem sen onu bunu bırak da neyin var söyle bakayım.”

“Aynı şeyler ablacığım, aynı üzüntüler, aynı karamsarlıklar işte!”

“İşten çıkmışsın, ayak üstü hâl hatır sorarken babam söyledi.”

“Evet!”

“Ama çok seviyordun işini...”

“Evet, hem de çok!..”

“Ne oldu peki?”

“Biliyorsun abla, o iş yerine girmek için ne emekler harcadım. Sınavlarına çalıştım, mülakatını başarıyla geçtim ve engelli işçi kontenjanından yararlanıp işe büyük bir hevesle başladım. Çalıştığım yerin sahibi de temiz kalpli bir insandı. Engelime takılmıyor, işimi layıkıyla yaptığımı söyleyerek beni sürekli motive ediyordu.”

“Hi hi biliyorum canım! Engeli olmayan insanlardan bile gayretli çalışıyordun kanaatimce!”

“Eski işverenim de öyle söylüyordu.”

“Eski işveren mi? Ne? Yani...”

“Evet, aynen düşündüğün gibi ablacığım. İş yerimiz ekonomik krizden sonra ihracatta rekabet edemez hale geldi. Hâlihazırdaki borçlarını da ödeyemeyince hisselerin büyük çoğunluğunu sattı. Patron değişikliği oldu. Yönetimde değişimler oldu. İşçi değişikliği oldu. Beni uzun süre çıkarmadılar işten. Belki de bacaklarımdaki felç mani oldu işten çıkarılmayışımda. Yani bana acıdalar gibime geliyor. Bu acınma hissi içimi öyle acıtıyor ki, bilemezsin ablacığım!”

“Ben bilmeyeyim de kim bilsin canım kardeşim?!”

“Neyse, onu diyordum işte, beni bir müddet idare ettiler. Fakat, iş yerinin yeni sahibi geçen gün beni işten çıkarmaktan ve kovmaktan daha beter etti. Bilirsin ya, bir zamanlar Nurten diye biri vardı. Onun babası bizim yeni patron oldu, onu söylemeyi unuttum. O, incir çekirdeğini doldurmayacak kadar ufak bir hata mı yakalayıp herkesin içinde beni rencide ve rezil etti. 'Senin tekerlekli sandalyeni ben aldım, şimdi onu altından almasını da bilirim!' diye hakaret etti. Ben de belki duygusal bir gerekçe ile iş yerinden ayrılmaya karar verdim. Bilmiyorum iyi mi ettim, kötü mü ettim?”

“Farukçuğum, sen verilmesi gereken en doğru kararı vermişsin! İnsanın bir izzeti nefsi vardır. Haysiyeti ve onuru vardır. Bacağımızın felç olması, şerefimizin felç olmasının yanında solda sıfır kalır. Sen engeline takılmadan yaşarken, maalesef bazıları engellere takılarak yaşıyorlar!”

“Bu sözlerin bana moral oldu ablacığım. Verdiğim kararın doğru olup olmadığını sürekli muhasebe ediyordum kaç gündür.”

“Faruk, güzel kardeşim, bir kapı kapanırsa bin kapı açılmış! Sen yeni bir iş, yeni bir işveren bulursun. Ama onlar senin gibi vefakâr, fedakâr ve dürüst işçi bulamazlar. Sen mesai saatini dikkat eden, alacağı maaşından çok işyerinin çıkarlarını düşünen ve boğazından haram lokma geçirmek istemeyen tertemiz bir insansın. Eminim ki hak ettiğin işe ve eşe kavuşacaksın, buna yürekten inanıyorum! Yeter ki azmini, inancını ve ümitlerini kaybetme!”

“Ama bu yaşadıklarım benden bir bir alıp götürüyor umutlarımı, hayallerimi! Çocukluğum nasıl geçti, en iyi sen bilirsin. Gençlik sevdalarım içimde yara kaldı. Askere bile alınmadım, şehit olmayı çok istemiş olmama rağmen. İşler desen ayrı bir sorun...”

“Aşık Veysel'i bilirsin değil mi, Farukçuğum? Hani bir şiirinde;

'Beni hor görme kardeşim / Sen altınsın ben tunç muyum?

Aynı vardan var olmuşuz / Sen gümüşsün ben saç mıyım?

Ne var ise sende bende / Aynı varlık her bedende

Yarın mezara gidende / Sen toksun da be aç mıyım?'

diyerek insanlara haykırıyor. Burada sana iki nasihat var: Birincisi, insanlar arasında hiçbir şekilde ayırım yapılmaması gerektiği, ikincisi ise, Aşık Veysel'in görme engelli olmasına rağmen bu çağa damgasını vurabilmiş olmasıdır.”

“Doğru söylüyorsun aslında.”

“Peki, Ludwig Van Beethoven gibi dünyaca meşhur bir müzisyenin, Mozart gibi bir müzik dâhisinden aldıklarını geliştirmesi ve klasik müzikte çığır açarak romantik dönemi başlatması hakkında ne söylersin?”

“İnsan çalışarak bir çok zorluğun üstesinden gelebilir, derim.”

“Peki, Beethoven işitme sorunu yaşayan ve ömrünün ilerleyen dönemlerinde tamamen sağır olan bir müzisyendi, dersem cevabın ne olur?”

“Gerçekten mi?”

“Elbette öyleydi. Aristotle adlı ünlü filozof konuşma engelliydi. Albert Einstein çocukluğunda öğrenme güçlüğü çekmesine rağmen ileri yaşlarda kuantum teorisi ile fizik biliminde devrim yapmıştı. Yani engellerimiz, kafamızdaki ön yargılardadır. Engeline takılmak, engelli insanların önündeki en büyük engeldir!”

“Çok doğru söylüyorsun ablacığım. Öğütlerini dikkate alıp kısa sürede kendimi toparlayacağım ve engele takılmadan yürüyeceğim, söz veriyorum!”

Onlar abla kardeş dertleşirken içeriden bebeğin ağlama sesi gelmişti. Doğuştan görme engelli olan Figen elindeki beyaz bastonu ile odadan dışarı çıkarken, Faruk, arkasından hayran hayran bakakalmıştı ablasının!

